

کتابخانه کاخ نیاوران

معرفی
کتابخانه نیاوران در سال ۱۳۵۵ راه‌اندازی شده است. این کتابخانه گنجینه‌ای از نسخ خطی متعلق به سده‌های ۹ تا ۱۳ هجری قمری را در خود جای داده است.

نشانی	میدان شهید باهنر
ساعت بازدید	۱۷ تا ۸:۳۰

نسخ خطی روی کاغذ سمرقندی

ایبن کتابخانه مساحتی بیش از ۷۷۰مترمربع دارد و در آن بیش از ۲۳ هزار جلد کتاب در ۱۶ هزار عنوان نگهداری می‌شود. قدیمی ترین اثر این مجموعه، کلام‌الہ مجید مربوط به سال ۸۱۲ هجری قمری است که روی کاغذ سمرقندی به خط نسج با ترمه نستعلیق و با قلم یک دانگ و در جه خط عالی نگارش شده است. در تزئینات صفحه اول و دوم تذهیب، جدول کشی، محرر و تذهیب مرصع به چشم می‌خورد. یکی دیگر از آثار جالب توجه این مجموعه طوماری بر پوست آهو همراه با دعایی از حضرت جواد است که مربوط به سال ۱۳۰۵ هجری قمری بوده و به خط نسخ با تزئینات سرلوح و کتیبه مذهب و حاشیه جدول کشی شده نوشته شده است.

شاهنامه کرمانی

نسخه خطی ارزشمند دیگر کتابخانه تخصصی نیاوران، شاهنامه فردوسی است که توسط محمد مومن‌بن محمدقاسم، معروف به اصلح کرمانی روی کاغذ سمرقندی به خط نستعلیق در سال ۱۰۰۸ هجری قمری نوشته شده است. همچنین قطعاتی از اشعار شعرای مختلف با عنوان جنگ بیاضی در این کتابخانه به چشم می‌خورد که حدود سال ۱۱۶۰ هجری قمری به قلم درویش عبدالمجید به خط شکسته نستعلیق نوشته شده است. کتاب‌های خطی کتابخانه نیاوران شامل آثار فارسی، تالیفات فرهنگی و ادبی، دایره المعارف، دوره‌های تخصصی هنر، باستان‌شناسی و منابع تمدن است. البته در این بین، ۳ گروه کتاب‌های مربوط به تاریخ ایران، ادبیات فرانسه و هنر نقاشی از تعداد بیشتری برخوردار است.

قدیمی‌ترین نسخه‌های خطی کشور در این کتابخانه ها نگهداری می‌شود

دست‌نوشته‌هایی به قدمت تاریخ

کتابخانه آستان حضرت عبدالعظیم

معرفی
حسنی (ع)، گنجینه‌ای فرهنگی و تاریخی است که قدمت زیادی دارد.

نشانی	شهری حرم مطهر حضرت عبدالعظیم (ع)
ساعت بازدید	۱۸ تا

دستخط شهید ثانی

در کتابخانه آستان حضرت عبدالعظیم (ع) ۷۴۴نسخه خطی در ۸۰۰ عنوان وجود دارد. همچنین مجموعه ۴ رساله به قلم شهید ثانی از فقه‌ای بزرگ شیعه در قرن نهم هجری قمری، کتاب الموجز فی الطب تالیف ابن نفیس در قرن ۶ هجری قمری، کتاب‌های اصول کافی و استبصار از کتب اربعه شیعه به ترتیب مربوط به قرن ۴ هجری و اواسط دوره صفویه و دیگر نسخ خطی، در این کتابخانه نگهداری می‌شود.

کتابخانه استاد مینوی

معرفی
کتابخانه استاد مجتبی مینوی یکی از موقوفه‌های ماندگار و ارزشمند معاصر شهر تهران به شمار می‌آید که در آن کتاب‌های کمیاب و نسخ خطی نگهداری می‌شود.

نشانی	خیابان شریعتی، بالاتر از خیابان شهید مطهری، کوچه سعدی
ساعت بازدید	۱۷ تا ۹

کتابخانه وقفی

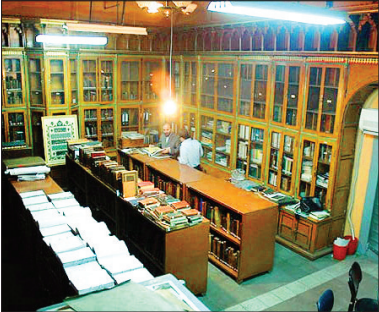
استاد مینوی ادیب و دانشمند معاصر در سال ۱۳۵۶بنایی را به‌عنوان کتابخانه وقف کرد. در این کتابخانه کتاب‌های نایاب ارزنده، نسخ خطی و چاپی به زبان‌های مختلف درباره تاریخ و فرهنگ ایران دیده می‌شود. نسخ خطی بیشتر در موضوعات ایران شناسی، اسلام‌شناسی، تاریخ، ادبیات و جغرافیاست. بد نیست بدانید تعداد زیادی عکس از نسخه‌های خطی گرفته شده که پس از صحافی در اختیار بازدیدکنندگان قرار می‌گیرد.

کتابخانه مدرسه عالی شهید مطهری

معرفی
تالار مطالعه نسخه‌های خطی در دل تالار شهید مدرس کتابخانه مدر سه عالی شهید مطهری قرار دارد و می‌توان از خدمات حضوری آن استفاده کرد.

نشانی	میدان بهارستان خیابان شهید مصطفی خمینی
ساعت بازدید	۱۵ تا ۸

نسخ خطی دیجیتال

نسخ خطی کتابخانه مدرسه عالی شهید مطهری شامل ۴ هزار و ۱۸۳ نسخه کتاب و رساله در زمینه علوم مختلف است. ده‌ها نسخه و رساله موجود با موضوع علم اخلاقی در این مجموعه وجود دارد. محققین و علاقه‌مندان به نسخ خطی می‌توانند برای مطالعه نسخه‌های خطی، تصاویر دیجیتال کتاب مورد نظر خود را از کتابدار درخواست کنند. اگر نیاز به دریافت تصاویر یا لوح فشرده بود، منابع نسخ خطی موجود است.

کتابخانه سازمان لغتنامه دهخدا

معرفی
کتابخانه مؤسسه لغتنامه دهخدا در واقع نخستین سازمان تالیف فرهنگ لغت است که فعالیت خود را در سال ۱۳۲۴ آغاز کرد.

نشانی	خیابان ولیعصر (عج) بالاتر از چهارراه پارک وی
ساعت بازدید	۱۵ تا ۹

میراث استاد دانشگاه

نسخ خطی موجود در مؤسسه لغتنامه دهخدا از سوی فرزندان مرحوم سیدعلی شایگان به این مجموعه اهدا شده است. دکتر سیدعلی شایگان استاد دانشگاه تهران و از دوستان دکتر محمد مصدق بود و مدتی نیز به‌عنوان معاون دانشکده حقوق دانشگاه تهران فعالیت می‌کرد. جلد ۶نسخه خطی و ۲جلد کتاب چاپ سنگی از کتابخانه مرحوم شایگان به مؤسسه لغتنامه دهخدا اهدا شده و در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفته است.

مزگان مهرابی
نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه‌ها، از مهم‌ترین سرمایه‌های علمی و فرهنگی کشور به شمار می‌آید. این میراث کهن به یمن تلاش‌های بی‌وقفه دانشمندان، اهالی فرهنگ و هنر و علاقه‌مندان به کتاب در قرن‌های متمادی محفوظ مانده و در کتابخانه‌ها نگهداری می‌شود. کتابخانه‌های دانشگاه تهران، استاد مینوی، مجلس، نیاوران، مدرسه عالی شهید مطهری، مؤسسه لغتنامه دهخدا و آستان حرم حضرت عبدالعظیم (ع) از جمله کتابخانه‌هایی هستند که می‌توانید نسخ خطی را در آنها ببینید.

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران

در این کتابخانه حدود ۱۰ هزار برگ سند تاریخی نسخه‌های کهن، منحصر به فرد و اصل به خط میراث ماندگار تمدن کهن و بزرگ ایران را نگهداری می‌کند.

نشانی	خیابان انقلاب ترسیده به میدان انقلاب اسلامی
ساعت بازدید	۱۵:۳۰ تا ۸

گنجینه‌ای از کتاب‌های نایاب

بخشی از کتاب‌ها و اسناد کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران قدمت طولانی دارند و جزو نسخ تاریخی به شمار می‌آیند. این اسناد شامل فرمان‌ها، احکام، نامه‌ها، قبالة‌ها، وقفنامه‌ها، عقدنامه‌ها و مدارک مالی است. در این مرکز تهیه، گردآوری و فهرست‌نویسی مجموعه نسخه‌های خطی انجام شده و اسناد، عکس‌های تاریخی، میکروفیلم‌ها، نسخه‌های عکسی، کتاب‌های چاپ سنگی و کتاب‌های چاپ سربی کمیاب نگهداری می‌شود.

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

معرفی
کتابخانه مجلس شسورای اسلامی نهادی با سابقه بیش از ۱۰۰سال است که بخش مهمی از میراث ماندگار تمدن کهن و بزرگ ایران را نگهداری می‌کند.

نشانی	میدان بهارستان
ساعت بازدید	۱۹ تا ۸

۲۸هزار کتاب خطی

در حال حاضر در کتابخانه مجلس شورای اسلامی بیش از ۵۷۰ هزار کتاب چاپی، ۲۸ هزار کتاب خطی، بیش از ۵۰۰ عنوان نشریه ادواری و میلیون‌ها برگ سند نگهداری می‌شود. این نسخ ارزشمند حاصل دسترنج جمعی از خبرگان فرهنگ و ادب در اوایل تأسیس حکومت مشروطه است. یکی از بهترین اقدامات این کتابخانه، دیجیتال‌سازی کامل کتاب‌های خطی و چاپ سنگی و قرار دادن آنها از طریق فضای مجازی در اختیار کاربران است.

مزگان مهرابی
نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه‌ها، از مهم‌ترین سرمایه‌های علمی و فرهنگی کشور به یمن تلاش‌های بی‌وقفه دانشمندان، اهالی فرهنگ و هنر و علاقه‌مندان به کتاب در قرن‌های متمادی محفوظ مانده و در کتابخانه‌ها نگهداری می‌شود. کتابخانه‌های دانشگاه تهران، استاد مینوی، مجلس، نیاوران، مدرسه عالی شهید مطهری، مؤسسه لغتنامه دهخدا و آستان حرم حضرت عبدالعظیم (ع) از جمله کتابخانه‌هایی هستند که می‌توانید نسخ خطی را در آنها ببینید.

کتابخانه مدرسه مروی

معرفی
کتابخانه حوزه علمیه و مدرسه مروی از جمله مکان‌های فرهنگی پرسابقه در تهران است که آثار گرانبه‌ای اسلامی در آن نگهداری می‌شود.

نشانی	خیابان ناصرخسرو، کوچه مروی
ساعت بازدید	۱۵ تا ۸

آثار علوم اسلامی

در کتابخانه حوزه علمیه مروی ۷۶نسخه خطی وجود دارد. موضوع این کتاب‌ها علوم اسلامی است و در حوزه تفسیر، عرفان، فقه و ادبیات، اخلاقی و تاریخ و حتی طب و نجوم نوشته شده‌اند. ابواب الجنه، الاحتجاج علی اهل اللجاج و احقاق الحق فی نقض ابطال الباطل از جمله کتاب‌هایی است که در این کتابخانه در دسترس است. اغلب کتاب‌ها به زبان عربی و بعضی از آنها به زبان فارسی نوشته شده است.

- ویژه‌نامه ر روز پنجشنبه
- ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴
- شماره ۸۲

کتابخانه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

معرفی
کتابخانه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در سال ۱۳۴۷تسروع به فعالیت کرده و در حال حاضر ۴۴هزار جلد کتاب دارد.

نشانی	خیابان ولی‌عصر (عج)، بل‌امیربهارد خیابان سرلشکرعلی‌قبربشیری
ساعت بازدید	۱۷ تا ۹

پنج گنج نظامی

این انجمن قدمت ۱۰۲ساله دارد و کتابخانه آن همزمان با آغاز فعالیت انجمن شکل گرفته است. در این مجموعه کتاب‌های خطی و منابع مادر در حوزه فرهنگ و ادب به‌خصوص آثار حکیم نظامی نگهداری می‌شود. کتابخانه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی با ۰۶ جلد کتاب فعالیت خود را شروع کرد و در حال حاضر در زمینه ایرانشناسی، تاریخ، جغرافیای تاریخی، زبان و ادبیات، فلسفه و دین، هنر و معماری محتوا دارد. در کتابخانه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۹۲نسخه خطی نگهداری می‌شود که از این تعداد ۱۴۱کتاب به زبان فارسی و ۵۱ جلد دیگر به زبان عربی نوشته شده است. از دیگر ویژگی‌های کتابخانه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، وجود آثار نفیسی چون مجموعه کتاب‌های اهدایی عبدالحسین بیات است. ۳۰۰جلد کتاب شامل نسخ خطی، کتاب‌های چاپ‌سنگی، کتاب‌های چاپی فارسی و کتاب‌های چاپی به زبان‌های مختلف دنیا در این مجموعه جمع‌آوری شده است. از جذابیت‌های بازدید از کتابخانه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، تماشای نسخه خطی پنج‌گنج نظامی است که به خمسه نیز شناخته می‌شود.

کتابخانه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

یکی دیگر از کتابخانه‌هایی که آثار خطی در آن نگهداری می‌شود، کتابخانه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی است. این کتابخانه گذشته از منابع چاپی و آثار دانشگاهی مرتبط با مطالعات اسلامی، مجموعه‌ای بزرگ از نسخ خاورمیانه را نگهداری می‌کند. در این کتابخانه حدود ۶ هزار و ۰۰۰نسخه خطی ارزشمند وجود دارد. علاوه بر نسخ خطی فارسی، آثاری از شمال آفریقا، آسیای مرکزی، چین غربی، اروپا و جامعه بهبودیان دیده می‌شود. این مجموعه‌ها شامل نسخ خطی عربی، فارسی و ترکی عثمانی است اما در بین کتاب‌های خطی کم نیست آثاری که به زبان عبری، آرامی، سریانی، عربی و ارمنی نوشته شده است.

